

TAAHHÜDE DAYALI İNŞAAT İŞLERİNDE VERGİYİ DOĞURAN OLAYIN, HAKEDİŞ BELGELERİNİN, İHALE MAKAMI TARAFINDAN ONAYLANDIĞI TARİHTE MEYDANA GELDİĞİ HK

Dairesi Karar Yılı Karar No Esas Yılı Esas No Karar Tarihi
YEDİNCİ DAİRE 2003 5255 2001 129 30/12/2003

KARAR METNİ

TAAHHÜDE DAYALI İNŞAAT İŞLERİNDE VERGİYİ DOĞURAN OLAYIN, HAKEDİŞ BELGELERİNİN, İHALE MAKAMI TARAFINDAN ONAYLANDIĞI TARİHTE MEYDANA GELDİĞİ HK. Temyiz İsteminde Bulunan: Mithatpaşa Vergi Dairesi Müdürlüğü Karşı Taraf : ... İstemin Özeti : İnşaat taahhüt işiyle uğraşan davacı Şirketin 1997 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu, 1996 yılına ilişkin bir kısım hasılatın, 1997 yılı kayıt ve beyanlarına, 1997 yılına ilişkin bir kısım hasılatın da, 1998 yılı kayıt ve beyanlarına dahil edildiğinin; 13.10.1997 tarihinde onaylanan hakediş belgesinde yazılı (katma değer vergisi dahil) 5.133.970.346.- lira tutarındaki gelir için 825.000.000.- lira tutarında fatura düzenlendiğinin, bu faturanın da, 1997 yılı kayıt ve beyanlarına dahil edilmediğinin; ayrıca, beyan edilen indirilebilir katma değer vergisi tutarlarının defter kayıtlarıyla uyuşmadığının tespit edilmesi üzerine, her yıla ait gelirin o yıla ilişkin beyanlara dahil edilmesi, hakediş belgelerinde yazılı gelirler ve bunlara ait katma değer vergilerinin, hakediş belgelerinin onaylandığı tarihe ilişkin döneme aktarılması ve indirilebilir katma değer vergisi tutarlarının da defter kayıtlarıyla uyumlu hale getirilmesi suretiyle, ilgili yıl beyanları yeniden düzenlenerek, Ekim/1997 dönemi için, inceleme raporuna dayanılarak salınan katma değer vergisine ve kesilen ağır kusur cezasına ilişkin işlemi; Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunun

19.6.1998 günlü ve E:1996/370; K:1998/118 sayılı kararına göndermede bulunmak ve inşaat taahhüt işlerine ilişkin katma değer vergisinin, hakediş belgelerinin onay tarihinde değil, verile emrinin düzenlendiği tarihte meydana geldiği kabul edilmek; ayrıca, davacı Şirketin defter ve belgeleri üzerinde mahkemelerince yapılan inceleme sonucu tespit edilen hususlar ile davacı Şirketin yapımını üstlendiği inşaatların sahibi olan ihale makamından alınan ve doğru olduğu kabul edilen bilgi ve belgeler dikkate alınmak suretiyle, katma değer vergisi beyanlarının yeniden düzenlenmesi sonucu, Ekim/1997 döneminde ödenecek katma değer vergisi doğmadığının anlaşıldığı; böyle olunca da, dava konusu işleminde isabet görülmediği gerekçesiyle iptal eden Ankara Beşinci Vergi Mahkemesinin 29.9.2000 günlü ve E:1999/322; K:2000/581 sayılı kararının; inceleme raporuna dayalı olarak tesis edilen işlemin yerinde olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir. Savunmanın Özeti: .Savunma verilmemiştir. Tetkik Hakimi Kadir Özkaya'nın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünülmektedir. Danıştay Savcısı Emel Cengiz'in Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp vergi mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında, anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir. TÜRK MİLLETİ ADINA Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince işin gereği görüşüldü: Dosyanın incelenmesinden; inşaat taahhüt işiyle uğraşan davacı Şirketin 1997 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu, bir kısım hasılatın ait olduğu dönem kayıt ve beyanlarına değil, sonraki dönemlere ilişkin kayıt ve beyanlara dahil edildiğinin, bir kısım hasılatın kayıt ve beyan dışı bırakıldığıının, ayrıca, beyan edilen indirilebilir katma değer vergisi tutarlarının defter kayıtlarıyla uyuşmadığının tespit edilmesi üzerine, inceleme raporuna dayanılarak, Ekim/1997 dönemi için, katma değer vergisi salınıp, ağır kusur cezası kesildiği; söz konusu işlemin, Vergi Mahkemesince, istemin özeti bölümünde yazılı

gerekçe ile iptal edildiği anlaşılmıştır. Olayda, Vergi Mahkemesince, davacı Şirketin defter ve belgelerinin incelenmesi ve davacı Şirketin yapımını üstlendiği inşaatları ihale eden makamdan sağlanan bilgilere göre karar verilmesinde yasal isabetsizlik görülmemiştir. İnşaat taahhüt işlerine ilişkin hakediş belgelerine dayalı katma değer vergisinin, hangi tarihte doğduğu hususuna gelince: 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 10'uncu maddesinin (c) bendinde, kısım kısım mal teslimi ve hizmet yapılmasının mutad olduğu veya bu hususlarda mutabık kalındığı hallerde, vergiyi doğuran olayın, her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılmasıyla meydana geldiği; aynı Kanunun 20'nci maddesinin 1'inci fıkrasında da, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu; bu maddenin 2'nci fıkrasında ise, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden, bu işlemler karşılığında, her ne suretle olursa olsun sağlanan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde alınan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade edeceği hükme bağlanmıştır. Öte yandan; olay tarihinde yürürlükte bulunan 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre; ihale usulüyle yapılan işlerde, müteahhidin yaptığı işlerden doğan alacaklarının, yapılan iş gözönüne alınarak hesaplanması ve kesin ödeme niteliğinde olmamak üzere, belirli aralıklarla düzenlenen geçici hakediş raporlarına dayanılarak ödenmesi, daha sonra da, bu Kanunun 91'inci maddesi uyarınca yürürlüğe konmuş olan Muayene ve Kabul İşlemlerine Ait Yönetmelik hükümlerine göre geçici ve kesin kabulünün yapılması gerekmektedir. Bu Kanunun 8'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunun 84/8520 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan ve 9.10.1984 tarih ve 18540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesinin 39'uncu maddesi hükmüne göre ise, hakediş raporları, yapılan işin karşılığının, iş yapıldıkça müteahhide ödenmesi amacıyla düzenlenen ve işin belli bir kısmının yapıldığını gösteren belgelerdir. Bu bağlamda, hakediş belgesini, işi yapan açısından, taraflar arasında düzenlenmiş olan sözleşmede öngörülen hizmetin, yine sözleşmede öngörülen kısmının teslimini; ihale makamı açısından ise, teslim alındığını gösteren ve içeriği her iki tarafça da kabul edilerek onaylanan bir belge olarak tanımlamak mümkündür.

Durum böyle olunca, işi teslim alan taraf olarak, ihale makamınca, hakediş raporunun onaylandığı tarihin, sözleşmede öngörülen hizmetin, yine sözleşmede öngörülen kısmının teslim tarihi; dolayısıyla, katma değer vergisinin doğduğu tarih olması, yukarıda açıklanan yasa hükmü gereğidir. Olayda da, davacı Şirketin, yapımını üstlendiği inşaatlarla ilgili olarak düzenlenen ve teslimin karşılığı olan bedeli de içeren hakediş belgelerinin Belediye Başkanlığınca onaylandığı tarihte, katma değer vergisini doğuran olay meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan; hakediş raporunun onaylandığı dönemde beyan edilmeyen istihkak miktarının esas alınması suretiyle katma değer vergisi salınmasında isabetsizlik bulunmadığından, istemin özeti bölümünde yazılı gerekçeyle verilen kararda kanuna uyarlık görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne ve mahkeme kararının, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden verilmek üzere bozulmasına, bozma kararı üzerine verilecek kararlar birlikte yargılama giderleri de hüküm altına alınacağından bu hususta hüküm verilmesine gerek olmadığına, 30.12.2003 gününde oyçokluğu ile karar verildi. AYRIŞIK OY Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, vergi mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile sözü geçen kararın onanması gerektiği görüşüyle, aksi yolda verilen Dairemiz kararına katılmıyorum. YÖ/ŞGK]]>